

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 570/25
7.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Павловић-Нинковић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Никола Селаковић, адвокат из Београда, Водице бр. 55/3, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ул. Косовска бр. 31, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 3024/23 од 14.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 7.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 3024/23 од 14.10.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке је дозвољено преиначење тужбе учињено поднеском од 3.5.2023. године.

Ставом другим изреке је утврђено да су тужиоци и то АА из ... у идеалном делу од 1/2 права својине, ВВ из ... у идеалном делу од 1/4 права својине и ББ из ... у идеалном делу од 1/4 права својине, власници следећих непокретности: катастарске парцеле бр. ... КО ..., потес ..., површине 3742м²; катастарске парцеле бр. ... КО ..., потес ..., површине 6354м²; катастарске парцеле бр. ... КО ..., потес ..., површине 1119м²; катастарске парцеле бр. ... КО ..., потес ..., површине 884м²; катастарске парцеле бр. ... КО ..., потес ..., површине 1836м²; катастарске парцеле бр. ... КО ..., потес ..., површине 5533м², што је тужена Република Србија дужна да призна, трпи и

омогући тужиоцима несметан упис права својине у катастар непокретности на основу правноснажне судске пресуде.

Ставом трећим изреке је одбијен предлог за прекид поступка.

Ставом четвртим изреке је обавезана тужена да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 410.481,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужена, побијајући је у целости из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је образложено тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде, у границама законских овлашћења из одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд налази да је жалба тужене неоснована.

Првостепена пресуда није захваћена битним повредама поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на кат.парцели ... налази се пољопривредно земљиште њива 3.класе, потес ..., површине 3742м², на кат.парцели ... пољопривредно земљиште њива 2.класе, потес ..., површине 6354м², кат.парцели ... пољопривредно земљиште њива 2. класе, потес ..., површине 884м², кат.парцели ... пољопривредно земљиште, виноград 1.класе, потес ..., површине 1836м², кат.парцели ... пољопривредно земљиште њива 4.класе, потес ..., површине 5533м² и кат.парцели ...пољопривредно земљиште, потес ..., површине 1119м², у којима су као имаоци права коришћења уписани сада пок. ГГ и АА из ..., свако са по 1/2 идеалног дела, док је Република Србија уписана као ималац права својине (државна својина РС) са уделом 1/1. У земљишно књижним улошцима предметне парцеле су биле уписане као својина пок. ДД и исте су деценијама биле у власништву породице тужилаца која је као једна од староседелачких породица Батајнице. Тужиоци и њихова породица, као и њихови преци су несметано обрађивали и користили пољопривредна земљишта. Доношењем Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, катастарске парцеле које су предмет тужбеног захтева су национализоване, претворене у друштвену својину и пренамењене у грађевинско земљиште, док је ранији сопственик задржао само право коришћења на њима. Утврђено је да је тужилац АА напред наведене парцеле стекао по основу правноснажног решења Четвртог општинског суда у Београду О бр. 871/02 од 15.07.2002. године по основу права представљања иза свог покојног оца ЂЂ, те је као унук оставиоца пок.ДД оглашен као законски наследник на заоставштини са уделом од 1/2 идеалног дела, коју између осталог чине и предметне парцеле, док је ГГ истим решењем, као син оставиоца, иза свог покојног оца ДД оглашен као законски наследник на заоставштини са уделом од 1/2 идеалног дела коју чине и предметне парцеле. Тужилац АА је правни следбеник иза свог покојног оца односно деде ДД, док су тужиоци ББ и ВВ решењем јавног бележника ... УПП 836/22 од 10.02.2023. године оглашени за законске наследнике иза свог оца пок. ГГ на заоставштини коју чине и предметне парцеле са уделом од по 1/4 идеалног дела, те су

исти правни следбеници иза свог пок.оца ГГ и исти су активно легитимисани. Одлуком Скупштине општине Земун о одређивању земљишта које престаје да буде градско грађевинско земљиште и грађевинско земљиште у КО ... од 09.10.1991. године, одређено је да предметно земљиште престаје да буде градско грађевинско земљиште у КО ..., које у року од 10 година од његовог одређивања за градско грађевинско земљиште није приведено намени урбанистичким плановима, а може да се користи као пољопривредно земљиште. Саставни део ове одлуке чини списак катастарских парцела у КО ... које престају да буду градско грађевинско земљиште и грађевинско земљиште, те је утврђено да су списком обухваћене и спорне катастарске парцеле. Чланом 4 је одређено да земљиште које се налази на означеној листи, за које је исплаћена накнада остаје у друштвеној својини. Тужилац АА и пок. ГГ, преко пуномоћника, поступајући по одредбама СО Земун поднели су захтев за доношење решења о успостављању ранијег режима својине на спорним парцелама Одељењу за имовинско правне, стамбене и послове комуналне инспекције и извршења ГО Земун. Одлучујући о поднетом захтеву, ово одељење је донело делимично решење којим је утврђено да су кат.парцеле број ... површине 884м², број ... површине 3742м², број ... површине 6354м² и број ... површине 1836м² све КО ..., због непривођења намени престале да буду градско грађевинско земљиште у КО ..., те ставом другим утврђује се право о успостављању режима својине који је пре одређивања тог земљишта за грађевинско на кат.парцелама..., ..., ... и ..., све КО ... ГО Земун, Одељење за имовинско правне и стамбене послове је дана 24.05.2024. године упутило допис, у којем је наведено да у службеној евиденцији и интерној архиви нису пронађени подаци о исплаћеним накнадама по основу национализације грађевинског земљишта, нити је извршена замена национализованог земљишта за друго пољопривредно земљиште правним претходницима тужилаца. Утврђено је да су тужиоци и њихови правни претходници у поседу предметних катастарских парцела у континуитету још од њиховог деде и прадеде, на којим парцелама се узгаја кукуруз и жито.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је примењујући одредбе члана 34 Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Сл.лист ФНРЈ" бр. 52/58...1/63), члан 15 Закона о грађевинском земљишту ("Сл.лист СРС" бр. 20/79...27/86 – пречишћен текст, 45/89, 2/90 – пречишћен текст, и "Сл.гласник РС" бр. 3/90), члан 1, члан 2 и члан 4 Одлуке Скупштине општине Земун о одређивању земљишта које престаје да буде градско грађевинско земљиште и грађевинско земљиште у КО ..., те одредбе члана 20, 28 и 72 Закона о основама својинско правних односа, нашао да је тужбени захтев тужилаца основан, налазећи да су предметне катастарске парцеле, на којима је у катастру непокретности уписана Република Србија као носилац права својине, престале да буду градско грађевинско земљиште одлуком СО Земун од 1991. године и самим тим прешле у режим приватне својине тужилаца, иако у катастру није извршен одговарајући упис, па како тужиоци и њихови правни претходник имају мирну, савесну и закониту државину на овим парцелама од 1991. године, то је првостепени суд закључио да су тужиоци стекли право сусвојине одржајем протеком рока од 10 година и одлучио као у изреци. Првостепени суд је ценио и приговор недостатка правног интереса за подношење тужбе, у смислу одредбе члана 194 став 3 и став 4 ЗПП, али налази да је исти неоснован, из разлога што су тужиоци уписани као корисници спорних парцела, те из разлога јер решење ГО ... од 09.04.2024. године представља одлуку из управног поступка, а што по оцени првостепеног суда не може представљати сметњу за вођење

судског поступка.

Оваква одлука првостепеног суда је правилна и на закону заснована, а разлоге које наводи првостепени суд, прихвата и овај суд као правилне и на закону засноване.

Супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд утврдио да су тужиоци и то тужилац АА из ... у идеалном делу од 1/2 права својине, а тужиоци ВВ и ББ у идеалном делу од по 1/4 права својине, власници катастарских парцела бр. ..., ..., ..., ..., ..., ... све КО ..., са површинама ближе описаним у изреци побијане пресуде. Наиме, предметне парцеле су у катастру непокретности уписане као пољопривредно земљиште у државној својини РС, а као носиоци права коришћења су уписани тужилац АА и сада пок. ГГ, правни претходник тужилаца ВВ и ББ, свако са по 1/2 идеалног дела. Ове парцеле, претходно у својини правног претходника тужилаца су доношењем Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, претворене у друштвену својину и пренамењене у грађевинско земљиште, док је ранији сопственик задржао само право коришћења на њима, да би одлуком Скупштине општине Земун од 09.10.1991. године престале да буду грађевинско земљиште у КО ... и установљено да се могу користити као пољопривредно земљиште и да се на њима може укњижити право својине. На њима је тада, дакле, предметном одлуком успостављен режим својине који је постојао пре одређивања ових земљишта за градско грађевинско, тако да исте нису више у својини РС, већ у режиму приватне својине, тј. у својини ранијих власника, иако у катастру непокретности није извршен одговарајући упис и поред доношења делимичног (неправноснажног) решења ГО Земун од 09.04.2024. године, донетог по захтеву тужиоца АА и пок. ГГ, у којем се утврђује право о успостављању режима својине који је важио пре одређивања ових парцела за грађевинско земљиште, те су на овим парцелама и даље уписана права коришћења тужилаца.

Из наведеног, а супротно наводима жалбе тужене, управо произилази правни интерес тужилаца за подношење тужбе за утврђење права својине на предметним парцелама, а тим пре што никада није донето решење о изузимању спорних парцела од тужилаца као ранијих сопственика и тужиоцима никада није исплаћена накнада, па нема основа да предметне парцеле након превођења из режима градског грађевинског земљишта у пољопривредно земљиште остану у друштвеној или државној својини. Држава тужиоцима није исплатила никакву накнаду, па променом намене земљишта из градског грађевинског у пољопривредно није могла да постане власник земљишта. Супротно тумачење би могло да доведе до повреде права тужилаца на имовину, гарантовано одредбом из члана 58 Устава РС.

Сходно наведеном, тужилац АА и тужиоци ВВ и ББ као правни следбеници иза пок. ГГ имају правни интерес да се утврди њихово право власништва и да исходују промену уписа у катастру, па је правилно првостепени суд нашао да су тужиоци као законски наследници ранијих власника и савесни држаоци до промене режима земљишта по одлуци СО Земун од 09.10.1991. године и после тога непрекидно до доношења побијане пресуде, испунили услове за утврђење и упис права својине и сходно томе правилно је првостепени суд обавезао тужену да трпи промену уписа у катастар непокретности.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужене али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, те да исти нису од утицаја на другачију одлуку суда, с обзиром на напред утврђене одлучне чињенице и заузето правно становиште.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредби члана 153 и 154 ЗПП и применом АТ у време првостепеног пресуђења, према успеху странака у спору. Неосновани су наводи жалбе тужене да не може бити обавезана на накнаду трошкова из разлога што су тужиоци требали своја права остварити пред надлежним управном органом, будући да се овде ради о имовинско правном односу о коме је надлежан суд у парничном поступку, обзиром на садржину правне заштите која је тужбом тражена и основ утужења, па имајући у виду да трошкови вођења овог поступка нису могли настати кривицом тужилаца већ саме тужене, то је правилно првостепени суд обавезао тужену да накнади трошкове тужиоцима, који су и по оцени овог суда били нужни и корисни.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, донета је одлука као у ставу првом изреке ове другостепене пресуде.

Како тужена није успела у другостепеном поступку, то јој Апелациони суд није признао право на накнаду трошкова другостепеног поступка, те је применом члана 153 и члана 165 став 1 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Филиповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић